

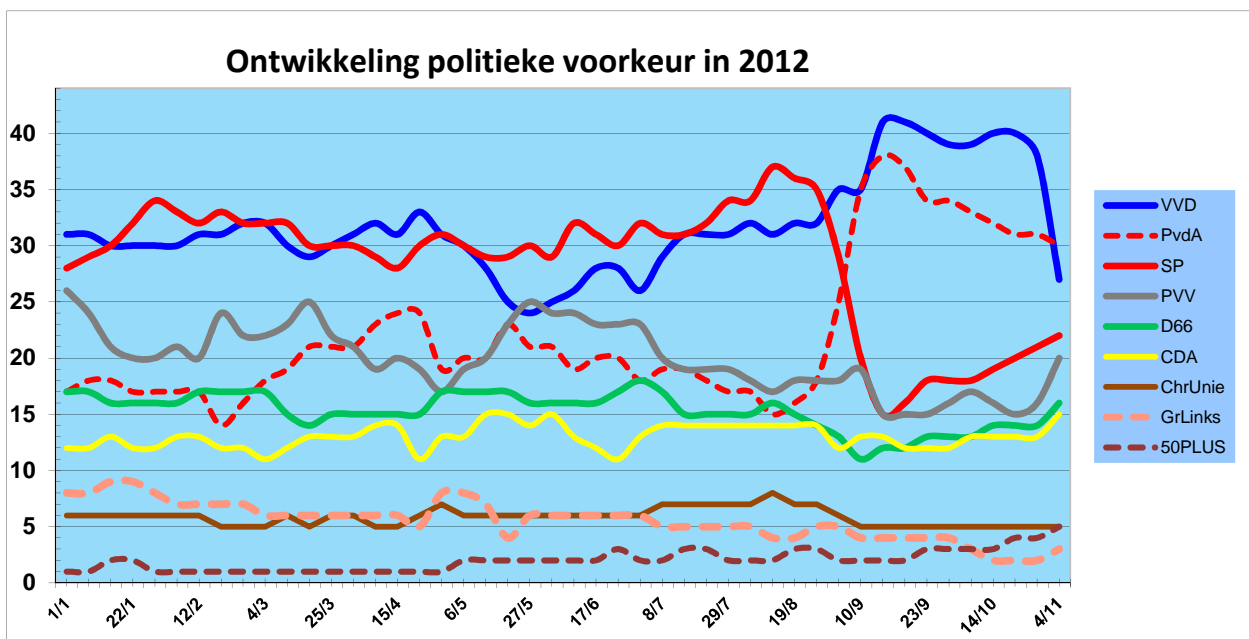
De stemming van 4 november 2012

Niet eerder heb ik gezien dat in zo'n korte tijd (tussen 30 oktober en 1 november) een partij zo veel zetels verliest als de VVD. Terwijl vorige week nog meer dan 85% van de kiezers van de VVD aangaf VVD te zullen stemmen was dat op 2 november nog maar 55%. Bij de PvdA was er de afgelopen 8 weken al sprake van een geleidelijke daling, maar dat was nog niet het geval bij de VVD. Nu geeft nog bijna 70% van de PvdA kiezers aan nog steeds PvdA te stemmen, hetgeen meer is dan bij de VVD. VVD+PvdA staan nu op 57 zetels, 22 minder dan 8 weken geleden.

De PVV wint nu bijna 15% van de VVD en stijgt met 4 zetels naar 20. CDA en VVD stijgen er 2, waarmee D66 nu op 4 zetels winst staat. De SP stond al op 6 zetels winst en stijgt 1 zetel naar 22. 50PLUS stijgt nu naar 5 zetels en staat hiermee op 3 zetels winst. En Partij voor de Dieren staat nu op 4 zetels, 2 zetels winst.

Peiling van politieke voorkeur Tweede Kamer

in zetels Tweede Kamer	TK2012	28-10-2012	4-11-2012	Versch. vorige week	Versch. 2e Kamer
VVD	41	38	27	-11	-14
PvdA	38	31	30	-1	-8
PVV	15	16	20	4	5
SP	15	21	22	1	7
CDA	13	13	15	2	2
D66	12	14	16	2	4
ChristenUnie	5	5	5		
Groen Links	4	2	3	1	-1
SGP	3	3	3		
Partij voor de Dieren	2	3	4	1	2
50PLUS	2	4	5	1	3
Overige partijen	0	0	0		
Totaal	150	150	150		

Op diverse manieren is te zien wat er gebeurd is tussen 30 oktober en 1 november (op die twee dagen hebben we een peiling gehouden onder meer dan 3000 mensen over de reactie op het regeerakkoord die uitgebreid op onze site www.peil.nl staat). Een ingrijpende veranderingen, waardoor de positie van de VVD en Mark Rutte abrupt aanzienlijk is verslechterd en waarvan het ook onwaarschijnlijk lijkt dat dit op kort termijn weer hersteld zal worden.

- Op 30 oktober oordeelde 15% van de VVD-kiezers negatief over het regeerakkoord, 2 dagen later was het 44%.
- Op 30 oktober vond 29% van de VVD-kiezers dat de VVD kiezersbedrog had gepleegd. 2 dagen later was het 56%. (Ten aanzien van kiezersbedrog van de PvdA onder de PvdA-kiezers waren die cijfers resp. 11% en 20%.)
- Op 30 oktober hoopte 85% van de VVD-kiezers dat de nieuwe regering tot 2017 blijft zitten, 2 dagen later was dat 57%.

De mening over de VVD is in de afgelopen dagen ingrijpend veranderd zoals o.a. uit de volgende cijfers op de volgende pagina te zien is:

- Op de vraag of men spijt van de stem heeft die men op 12 september heeft uitgebracht zegt 42% van de VVD-kiezers "ja". (Bij de PvdA is dat 17%).

- De electorale potentie van de VVD is door ons de vorige week weergegevens. Dezelfde cijfers nu laten een volledig ander beeld zien:

Electoral potentie VVD op 28 oktober en op 4 november ("stemt nu" plus "geeft die partij een kans")

	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2012						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	50PLUS
VVD, 28-okt	36%	21%	93%	50%	29%	9%	3%	22%
VVD, 4-nov	24%	9%	63%	32%	25%	5%	2%	13%

Nog maar 66% van de kiezers van de VVD van 12 september jl. geven de VVD nu nog een kans op een stem. Dat was vorige week 93%. Een dergelijk laag cijfer voor een grote partij is al ongekend, laat staan een verlaging van 30% (93%-63%) in enkele dagen. Maar ook is de aantrekkingskracht van de VVD onder kiezers van andere partijen lager geworden.

De veranderingen in de opvattingen over Mark Rutte zijn minstens even ingrijpend. In enkele dagen is het oordeel over hem fors negatiever geworden. En dat is nog het sterkst te zien bij VVD-kiezers, waar zijn score in 1 week van 7,8 naar 5,4 is gegaan.

Vertrouwen in Mark Rutte op 28 oktober en op 4 november

	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2012						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	50PLUS
28-okt	5,7	4,0	7,8	6,7	6,6	5,0	3,4	5,4
4-nov	5,0	3,0	5,4	5,3	6,6	5,4	3,1	3,8

Bijna de helft van de VVD-kiezers vindt dat Rutte om premier te blijven teveel heeft weggegeven. 42% van de VVD-kiezers geeft aan niet te weten waar Rutte zelf voor staat.

Ook op de volgende manier is de omvang van de problematiek van de VVD en Mark Rutte goed te zien. Hieronder is op een aantal vragen te zien wat het verschil in oordeel is tussen VVD-kiezers die vinden dat de VVD kiezersbedrog heeft gepleegd (56%) en VVD-kiezers die dat niet vinden (44%):

Verskil in oordeel tussen VVD-kiezers die wel of niet vinden dat de VVD-kiezersbedrog heeft gepleegd

	VVD gestemd TK2012	Wel kiezers-bedrog	Geen kiezers-bedrog
Stemt nu VVD	55%	32%	80%
Stemt nu VVD of geeft VVD een kans	63%	41%	87%
Positief over akkoord	37%	11%	68%
Hoopt dat kabinet tot 2017 blijft	57%	33%	85%
Vertrouwen in Mark Rutte	5,4	4,0	7,0

Wetende dat op dit moment meer dan de helft van de VVD-kiezers vinden dat de VVD kiezersbedrog heeft gepleegd is deze tabel voor de VVD fnuikend. Niet alleen zou onder normale omstandigheden het al moeilijk zijn voor de VVD en Rutte om het vertrouwen onder de weggelopen kiezers weer terug te winnen. Maar in een regeringsperiode waarvan je weet dat er nogal wat pijnlijke maatregelen genomen worden is dit nog moeilijker om te realiseren.

Het is te gemakkelijk om te stellen dat deze situatie vooral is ontstaan door slechte communicatie van Rutte over de voorgenomen plannen inzake de zorgverzekering. De kern van de problematiek zit in de grote discrepantie van hetgeen premier Rutte nog maar 2 maanden geleden tijdens de verkiezingscampagne in de richting van de potentiële VVD-kiezers zei en wat er in het regeerakkoord staat en door Rutte nu wordt verdedigd. Het verwachtingspatroon dat Rutte in de richting van zijn kiezers van 12 september heeft geschapen kan hij niet meer veranderen en zal hem de hele volgende regeringsperiode blijven achtervolgen, wat er ook verder met de inkomensafhankelijke zorgverzekering zal gaan gebeuren.